

HATVANY LAJOS

1880—1961

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság, az Irodalomtörténet szerkesztősége, s a magyar irodalom valamennyi munkása nevében szomorú szívvel veszünk most búcsút Hatvany Lajostól.

A mindig túl korán érkező halál egy szép, eredményes, s példával gazdag életet szakított meg.

Életműve teljes méltatásának megszületéséig hadd álljon itt ról a néhány szó, másképp már le nem róható hálánk és tiszteletünk jeléül. De figyelmeztetés is azoknak, akik talán már készülődnek is a monográfia megírására. Mert csonka lesz minden olyan munka, mely nem ragyogtatja fel az írások elemzése mögött Hatvany Lajos Jókai-regénybe kívánczó alakját. Jókai tudott ilyen mindent eldobó, a felismert igazság szirén hangjai után futó következetes Odyszeuszoként magukat mindentől eltépő hősöket rajzolni. Tudományos karrier várt rá, az ország egyik legnagyobb vagyonát tudhatta magáénak, s a hírt, sikert és közszereplés tapsait egy néhány közneveltség és közmegeveltség között vergődő költőért vívott harcra cserélte fel. Vívott és vitázott Adyért, Móriczért, Babitsért. S nemcsak vallotta, hanem vállalta is azt, ami ebből az új irodalomból szólt: a forradalmat, majd az emigrációt, s a börtönt. Európa minden nagy szellemét ismerősének tudhatta, s neve ott forgott nemcsak az ország, hanem Európa újat forraló írói neve között. Ideáljai nem hültek bálványá szemében, nevükben és szellemükben cselekedett, mikor az alig ismert, s elnemismert József Attila mellett emelt szót. A forradalmat, az újat kereste politikában, irodalomban egyaránt. Éppen ezért marad tanítónk akkor is, mikor egyes igazságai felett eljár az idő.

Újért lobogó szenvedélye a mi példánk marad, s magáénak vallja a jövő is.